

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2025

Vyhlásené: 1. 3. 2025

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 3.2025

Obsah dokumentu je právne záväzný.

43

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

z 20. februára 2025,

**ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva
Slovenskej republiky č. 358/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú
podrobnosti o používaní obmedzovacích prostriedkov a vedení registra
obmedzovacích prostriedkov**

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 9b ods. 19 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje:

Čl. I

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 358/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o používaní obmedzovacích prostriedkov a vedení registra obmedzovacích prostriedkov sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 1 písm. b) sa slová „§ 9b ods. 3“ nahrádzajú slovami „§ 9b ods. 2“, slová „§ 9b ods. 4“ sa nahrádzajú slovami „§ 9b ods. 3“ a slová „§ 9b ods. 5“ sa nahrádzajú slovami „§ 9b ods. 4“.
2. V § 1 písmeno c) znie:
„c) typom fyzického obmedzenia pridržívanie alebo imobilizácia pacienta zdravotníckym pracovníkom alebo pracovníkom na tento účel určeným poskytovateľom ústavnej zdravotnej starostlivosti pomocou fyzickej prevahy a použitia hmatov s cieľom dosiahnutia manuálnej kontroly nad pacientovým správaním,“.
3. V § 1 sa za písmeno c) vkladá nové písmeno d), ktoré znie:
„d) seklúznou miestnosťou miestnosť chrániaca život a zdravie pacienta s rozlohou najmenej 7 m², mechanizmom na zabezpečenie kontinuálneho monitorovania pacienta, zariadením na obojsmernú komunikáciu s pacientom, mechanizmom na zabezpečenie cirkulácie a teploty vzduchu, v ktorej má pacient k dispozícii informácie o právach a povinnostiach pacienta a liečebnom poriadku, alebo vnútorný poriadok, ak ide o zdravotnícke zariadenie ústavnej zdravotnej starostlivosti v odbornom zameraní psychiatria a detská psychiatria; ak seklúzna miestnosť slúži na použitie mechanických obmedzovacích prostriedkov, je k dispozícii bezpečné lôžko s možnosťou fixácie pacienta,“.
- Doterajšie písmeno d) sa označuje ako písmeno e).
4. V § 2 ods. 2 sa slová „pracovník, ktorého na tento účel určil poskytovateľ ústavnej starostlivosti“ nahrádzajú slovami „alebo sestry osoba určená poskytovateľom ústavnej starostlivosti na poskytovanie asistencie a ochrany zdravotníckemu pracovníkovi pri používaní obmedzovacích prostriedkov (ďalej len „osoba určená poskytovateľom“).“ a vypúšťa sa bodkočiarka a slová za bodkočiarkou.
5. V § 2 ods. 3 sa slová „niektorého z miernejších spôsobov“ nahrádzajú slovami „miernejšieho spôsobu“ a za slová „sa rozumie“ sa vkladajú slová „najmä verbálna deeskalačná technika, ktorou je“.

6. V § 2 ods. 5 prvej vete sa za slová „30 minút“ vkladá čiarka a na konci sa pripájajú tieto slová: „a lekárom najmenej každé 4 hodiny“.
7. § 2 sa dopĺňa odsekmi 13 až 19, ktoré znejú:

„(13) Zdravotnícki pracovníci oprávnení použiť obmedzovací prostriedok absolvujú pred prvým použitím obmedzovacieho prostriedku osobitné vzdelávanie zdravotníckeho pracovníka o používaní obmedzovacích prostriedkov podľa § 2 ods. 40 písm. a), b) a d) zákona a miernejších spôsoboch zvládnutia situácie (ďalej len „vzdelávanie pre zdravotníckych pracovníkov“) a jedenkrát ročne pravidelné preškolenie vo vzdelávaní pre zdravotníckych pracovníkov.

(14) Osoby určené poskytovateľom absolvujú pred prvým poskytnutím asistencie alebo ochrany zdravotníckemu pracovníkovi osobitné vzdelávanie o asistencii pri používaní obmedzovacích prostriedkov a miernejších spôsobov zvládnutia situácie (ďalej len „vzdelávanie pre osoby určené poskytovateľom“) a jedenkrát ročne pravidelné preškolenie vo vzdelávaní pre osoby určené poskytovateľom.

(15) Cieľom vzdelávania pre zdravotníckych pracovníkov a vzdelávania pre osoby určené poskytovateľom je získanie a následne obnovovanie teoretických vedomostí a praktických zručností o verbálnych a neverbálnych intervenciách, využívajúcich špecifické komunikačné techniky a zručnosti na stabilizáciu psychického stavu pacienta, s príznakmi duševnej poruchy alebo trpiaceho duševnou poruchou, ktorý sa prejavuje agresívne a má poruchy správania ohrozujúce jeho samotného alebo jeho okolie. Zahŕňajú prevenciu rozvoja agresie a porúch správania, ich riešenie, ak sa vyskytnú, a intervencie, ktoré nasledujú po ich zvládnutí, smerované k pacientovi aj jeho okoliu vrátane zdravotníckych pracovníkov a osôb určených poskytovateľom.

(16) Vzdelávanie pre zdravotníckych pracovníkov pozostáva z

a) teoretickej časti, ktorej obsah tvoria minimálne teoretické vedomosti o

1. zdrojoch agresívneho správania a prevencii agresívneho správania,
2. právnych otázkach súvisiacich s používaním obmedzovacích prostriedkov a právami pacientov,
3. metódach hodnotenia rizika agresívneho správania,
4. proaktívnych stratégiách pre zvládanie situácií a predchádzanie situáciám, keď môže dôjsť k agresívnemu správaniu pacienta,
5. formách netelesného a telesného obmedzenia pacienta,
6. pravidlách používania obmedzovacích prostriedkov,
7. verbálnej a neverbálnej komunikácii s pacientom trpiacim psychickou poruchou, ktorý má vysoké riziko rozvoja alebo vykazuje príznaky agresívneho správania a porúch správania,
8. vytváraní algoritmov pre postup v manažmente agresie na pracovisku,
9. farmakoterapii,
10. správaní po agresívnom incidente a postupoch zameraných na identifikáciu rizikových faktorov udalosti a ich elimináciu v budúcnosti,
11. metódach zvládania stresu a práci s vlastnými emóciami,
12. vedení registra obmedzovacích prostriedkov (ďalej len „register“),

b) praktickej časti, ktorej obsah tvorí minimálne praktický nácvik metód deeskalácie agresívneho správania, najmä

1. verbálnych techník a neverbálnych techník zahŕňajúcich základy sebaobrany,
2. obrany proti útokom, špeciálnych úchopov, držania,
3. používania obmedzovacích prostriedkov,
4. tímových aktivít,
5. tréningu pozostávajúci zo simulácie situácií, keď sa riešenie realizuje prostredníctvom hrania rolí.

(17) Rozsah vzdelávania pre zdravotníckych pracovníkov je najmenej 28 hodín, z toho rozsah teoretickej časti je najmenej 8 hodín a praktickej časti je najmenej 20 hodín. Pravidelné preškolenie vo vzdelávaní pre zdravotníckych pracovníkov sa uskutočňuje jedenkrát ročne a je minimálne v rozsahu 4 hodín.

(18) Vzdelávanie pre osoby určené poskytovateľom pozostáva z teoretickej časti a praktickej časti. Obsah teoretickej časti tvoria minimálne teoretické vedomosti podľa odseku 16 písm. a) body 1. až 8. a 10. až 12. a teoretické vedomosti o zásadách liečby agresivity a porúch správania v psychiatrii. Obsah praktickej časti tvorí minimálne praktický nácvik metód deeskalácie agresívneho správania podľa odseku 16 písm. b).

(19) Rozsah vzdelávania pre osoby určené poskytovateľom je najmenej 25 hodín, z toho rozsah teoretickej časti je najmenej 5 hodín a praktickej časti je najmenej 20 hodín. Pravidelné preškolenie vo vzdelávaní pre osobu určenú poskytovateľom sa uskutočňuje jedenkrát ročne a je minimálne v rozsahu 4 hodín.“

8. V § 3 ods. 1 a 2 sa slová „register obmedzovacích prostriedkov“ vo všetkých tvaroch nahrádzajú slovom „register“ v príslušnom tvare.
9. § 3 sa dopĺňa odsekmi 3 až 5, ktoré znejú:

„(3) Register sa skladá zo zápisov o použití obmedzovacích prostriedkov usporiadaných v časovom slede.

(4) Zápis o použití obmedzovacieho prostriedku vyhotoví a pravosť uvedených údajov potvrdí lekár, ktorý nariadil použitie obmedzovacieho prostriedku alebo posúdil nariadené použitie obmedzovacieho prostriedku sestrou. Zápis údajov o kontrole vykoná zdravotnícky pracovník, ktorý kontrolu uskutočnil.

(5) Vzor zápisu o použití obmedzovacieho prostriedku je uvedený v prílohe.“

10. V § 4 ods. 2 úvodnej vete sa slová „§ 9b ods. 14 písm. d)“ nahrádzajú slovami „§ 9b ods. 16 písm. c)“.
11. Vyhláška sa dopĺňa prílohou, ktorá vrátane nadpisu znie:

„Príloha
k vyhláske č. 358/2023 Z. z.“

VZOR
Zápis o použití obmedzovacieho prostriedku

Názov zdravotníckeho zariadenia	(sidlo, IČO, klinika, oddelenie – pečiatka)	
Meno a priezvisko pacienta		
Rodné číslo pacienta		
SPÔSOB POUŽITIA OBMEDZOVACIEHO PROSTRIEDKU (ĎALEJ LEN „OP“)		
Druh OP	Typ OP	Poradie OP ¹⁾
A – fyzické	☐ A1 – prevaha personálu	
	☐ A2 – hmaty	
	☐ A3 – iné	
B – mechanické	☐ B1 – ochranný pás	
	☐ B2 – popruh (neviduje sa počet fixovaných bodov)	
	☐ B5 – iné	
C – farmakologické ²⁾	☐ C1 – antipsychotiká	
	☐ C2 – anxiolytiká	
	☐ C3 – iné	
Dátum a čas podania: Názov liečiva, lieková forma, množstvo liečiva v liekovej forme, cesta podania		
D – izolácia	☐ D2 – iné ³⁾	
	☐ D3 – seklúzna miestnosť	
	☐ E1 – iná verbálna deeskalačná technika	
E – miernejší spôsob zvládnutia situácie (nie je OP) ⁴⁾	☐ E2 – odvrátenie pozornosti	
	☐ E3 – aktívne počúvanie	
	☐ E4 – verbálna komunikácia	
	☐ E5 – iné	
NARIADENIE POUŽITIA OP		
Dátum: Čas: Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zdravotníckeho pracovníka, ktorý nariadil použitie OP: ⁵⁾		
Dátum: Čas: Posúdenie OP nariadeného sestrou ⁶⁾ ☐ súhlasím ☐ nesúhlasím Odôvodnenie posúdenia: Meno, priezvisko, podpis a pečiatka lekára:		
VYKONANIE NARIADENÉHO POUŽITIA OP		
Dátum: Čas: Prítomnosť asistujúcej osoby: Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zdravotníckeho pracovníka: ☐ áno (SBS, ...) ☐ nie		
DÔVOD POUŽITIA OP ⁷⁾		
☐ 1-autoagresia ☐ 2-heteroagresia ☐ 3-zvýšená tenzia ☐ 4-iné ⁸⁾ ☐ 5-dezorientácia ☐ 6-prevencia pádu ☐ 7-poruchy správania ☐ kombinácia ⁹⁾		
INFORMOVANIE PACIENTA O ÚČELE, POVAHE, NÁSLEDKOCH A RIZIKÁCH POUŽITIA OP		
Dátum: Čas: Dátum: Čas: Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zdravotníckeho pracovníka, ktorý informoval pacienta pred použitím OP: Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zdravotníckeho pracovníka, ktorý informoval pacienta po skončení použitia OP:		
KONTROLA PACIENTA PRI POUŽITÍ OP ¹⁰⁾		
Kontrola: Dátum: Čas: ☐ osobne zdravotníckym pracovníkom Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zdravotníckeho pracovníka vykonávajúceho kontrolu: ☐ cez signalizačné zariadenie na obojsmernú komunikáciu ☐ pozorovanie pacienta na diaľku ☐ pozorovanie kamerovým systémom		
Kontrola zdravotného stavu: ¹¹⁾		
Prehodnotenie a zdôvodnenie nevyhnutnosti ďalšieho použitia OP ¹²⁾		
UKONČENIE POUŽITIA NARIADENÉHO OP ¹³⁾		
Dátum: Čas: Dĺžka doby použitia OP: ¹⁴⁾ Meno, priezvisko, podpis a pečiatka sestry: ☐ do 30 min. ☐ 30 min. až 59 min. ☐ 1 hod. až 2 hod. 59 min. ☐ 3 hod. až 5 hod. 59 min. ☐ 6 hod. až 11 hod. 59 min. ☐ 12 hod. až 23 hod. 59 min. ☐ 24 hod. a viac		
Dátum: Čas: Meno, priezvisko, podpis a pečiatka lekára:		

VYKONANIE UKONČENIA POUŽITIA OP	
Dátum:	Čas:
Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zdravotníckeho pracovníka:	
OPATRENIA PRIJATÉ NA ZAMEDZENIE OPAKOVANIA SITUÁCIE ¹⁵⁾	
OZNÁMENIE POUŽITIA OP	
1. Osobe uvedenej v § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 576/2004 Z. z. (zákonnému zástupcovi)	
Dátum:	Čas:
Meno a priezvisko osoby:	
Spôsob oznámenia: ☐ telefonicky ☐ emailom ☐ listom č.: ☐ iné	
Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zodpovednej osoby za oboznámenie:	
2. Osobe, ktorú si pacient určil (do 24 hodín od použitia) ¹⁶⁾	
Dátum:	Čas:
Meno a priezvisko osoby:	
Spôsob oznámenia: ☐ telefonicky ☐ emailom ☐ listom č.: ☐ iné	
Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zodpovednej osoby za oboznámenie:	
3. Príslušnému súdu a prokuratúre (v prípadoch presiahnutia použitia OP 24 hodín)	
Dátum:	Čas:
Názov a sídlo prokuratúry/súdu:	
Spôsob oznámenia: ☐ telefonicky ☐ emailom ☐ listom č.: ☐ iné	
Meno, priezvisko, podpis a pečiatka zodpovednej osoby za oboznámenie:	

Vysvetlivky:

¹⁾ Pri kombinácii OP sa zapisujú v poradí, v akom boli použité. Za ukončenie použitia OP sa nepovažuje krátkodobé uvoľnenie pacienta najmä na účely vykonania fyziologických potrieb alebo lekárskeho vyšetrenia.

²⁾ Každá podaná dávka sa počíta ako 1 OP.

³⁾ Zapisuje sa, ak nejde o seklíznu miestnosť, ale ide o inú miestnosť určenú na bezpečný pobyt pacienta, bez požiadaviek na materiálo-technické zabezpečenie, v ktorej sa pacient cíti bezpečne, nemôže si ublížiť a môže aj sám požiadať o umiestnenie do tejto miestnosti, ak cíti potrebu vzdialiť sa od ostatných pacientov.

⁴⁾ Zapisuje sa vždy pred použitím OP.

⁵⁾ Použitie OP môže nariadiť lekár alebo sestra.

⁶⁾ Zapisuje sa, ak použitie OP nariadila sestra, a lekár ho bezprostredne posúdi a vyjadrí súhlas alebo nesúhlas s nariadením použitia OP, ktorý odôvodní. Ak lekár vyjadří nesúhlas s nariadením použitia OP, upustí sa od použitia OP.

⁷⁾ Zapisuje sa najmä opis správania pacienta, vzájomného kontaktu pacienta s okolím, použitia miernejších spôsobov zvládnutia situácie, určenia choroby pacienta, ak mala vplyv na správanie pacienta.

⁸⁾ Zapisuje sa iba, ak nie je dôvod uvedený v bodoch 1 až 3 a 5 až 7.

⁹⁾ Zapisuje sa v prípade kombinácie dôvodov použitia OP, ak sú u pacienta prítomné dva a viaceré uvedené dôvody súčasne, pričom nie je možné určiť ani jeden ako dominantný.

¹⁰⁾ Zapisuje sa vykonaná kontrola zdravotníckym pracovníkom každých 30 min. počas trvania obmedzenia a lekárom každé 4 hodiny počas trvania obmedzenia.

¹¹⁾ Zapisuje sa najmä posúdenie psychických funkcií vrátane rizika agresívneho správania, posúdenie stavu fyziologických funkcií vrátane vitálnych funkcií, hydratácie, výživy, vyprázdňovania, hygieny, tepelného komfortu a svetelného komfortu, prevencia komplikácií plynúcich z použitia OP.

¹²⁾ Zapisuje sa pri pokračovaní použitia OP a zdôvodní sa pokračovanie. Ak sa zmení druh alebo typ používaného OP, zmena druhu alebo typu OP sa zapíše. V prípade pokračovania použitia rovnakého druhu OP sa zdôvodní pokračovanie v použití OP.

¹³⁾ Za ukončenie použitia OP sa nepovažuje krátkodobé uvoľnenie pacienta najmä na účely vykonania fyziologických potrieb alebo lekárskeho vyšetrenia.

¹⁴⁾ Zapisuje sa dĺžka doby použitia OP od nariadenia až po ukončenie jeho použitia.

¹⁵⁾ Zapisujú sa údaje o prijatých opatreniach v rozsahu údajov týkajúcich sa najmä úpravy terapie, zmeny liečebného režimu, prepustenia pacienta a iné.

¹⁶⁾ Použitie sa neoznamuje, ak ide o použitie OP pri poskytovaní ústavnej starostlivosti v rámci osobitného liečebného režimu v detenčnom ústave alebo v detenčnom ústave pre mladistvých.“.

Čl. II

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. marca 2025.

v z. Ladislav Slobodník v. r.

